

ISSN 2450-6486

www.ehs-ss.pl

DOI: <https://doi.org/10.38014/ehs-ss.2020.3-2.09>

Людмила ПІДКАМІННА

Формування ІКТ-компетенції студентів-філологів за допомогою інноваційних засобів навчання в умовах дистанційної освіти

LYUDMYLA PIDKAMINNA. **Formation of ICT-competence of Philology students with the innovative teaching aids in the distance education.** *The article is devoted to the study of the processes of formation of ICT competence of students of philology with the help of innovative teaching aids in the conditions of distance education. The peculiarities of innovative teaching aids in the process of remote work are clarified, their influence on the formation of ICT competence of students-philologists is studied, the interrelation between the processes of using innovative teaching aids in educational practice and formation of ICT competence of future teachers is analyzed. The study conducted a survey among students on the effectiveness of distance learning, the features of the introduction of information and communication technologies in the educational process and the use of related innovative learning tools, as well as on improving skills and abilities to work with Internet resources, learning platforms. The use of innovative tools for the training of teachers of philology significantly*

deepens the effectiveness of teaching, creates a ground for the disclosure of their creative potential, teaches to create original educational content, to interact effectively with others.

Key words: *ICT competence, information and communication competence, information and communication technologies, students of philology, innovative teaching aids, distance education, distance learning.*

Вступ. Сучасні умови організації навчального процесу в закладах вищої освіти зумовлені пандемією COVID-19 і необхідністю ефективно реагувати на глобальні зміни у світі. Багато країн нині змушені активно використовувати дистанційну форму освіти, щоб забезпечити неперервність навчання студентів. Дистанційна освіта, безумовно, існувала й до пандемії, однак набула важливого значення саме під час карантину.

Вперше в Україні офіційно звернули увагу на дистанційне навчання 21 січня 2004 року, коли наказом № 40 Міністерства освіти і науки України було затверджено «Положення про дистанційне навчання». Цей документ поклав початок використання нової форми освітнього процесу. У 2013 році наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466 цей документ було оновлено й затверджено знову. Відповідно до Положення під дистанційним навчанням розуміють індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу в спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [5].

Така дефініція передбачає наявність інформаційно-комунікаційної компетентності, в тому числі вміння ефективно використовувати новітні засоби навчання для досягнення освітніх цілей. Обізнаність усіх учасників навчального процесу із можливостями інформаційних технологій стає запорукою успішного навчання в умовах дистанційної освіти.

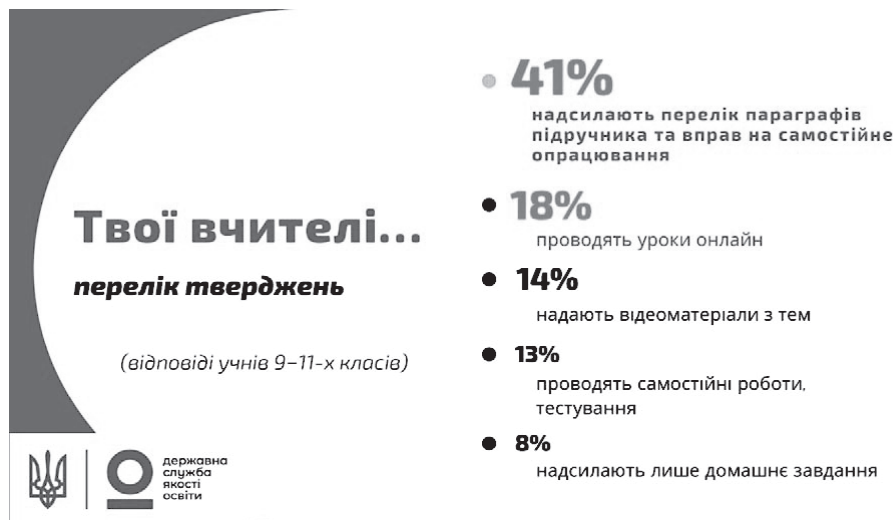
Дистанційне навчання зумовило інтерес науковців до вивчення особливостей інтерактивної взаємодії між викладачем та студентом під час віддаленої роботи. Нині науковці звертають увагу на діалогічність, інтерактивність онлайн-навчання [9], досліджують функції викладача під час впровадження змішаного навчання у ЗВО

[10], вивчають роль викладача в залученні студентів до навчання в режимі онлайн-обговорення [11] тощо.

Вітчизняні науковці вже давно наголошували на необхідності формування ІКТ-компетенції педагога. порушували це питання в свої наукових працях Л.О. Базиль, В.Ю. Биков [6], Р.С. Гуревич, З.О. Мотилькова, С.І. Петренко [3], С.А. Раков, Т.С. Шроль [7] та інші. Однак дослідники приділяють більше уваги ІКТ-компетенції студентів фізико-математичних, інформатичних спеціальностей [3; 7], а вплив новітніх засобів навчання на формування ІКТ-компетенції студентів-філологів в умовах дистанційної освіти досі не був у полі наукових інтересів, що й зумовило тему цієї роботи.

Мета статті – дослідження процесів формування ІКТ-компетенції студентів-філологів за допомогою інноваційних засобів навчання в умовах дистанційної освіти. Завдання: 1) з'ясувати особливості інноваційних засобів навчання в умовах віддаленої роботи; 2) вивчити вплив новітніх засобів навчання на формування ІКТ-компетенції студентів-філологів; 3) дослідити взаємозв'язок між процесами використання інноваційних засобів навчання в освітній практиці та формування ІКТ-компетенції майбутніх учителів.

Методи дослідження. Загальнонаукові методи аналізу та синтезу застосовано для вивчення сучасної ситуації в Україні та потенціалу дистанційної освіти. Дескриптивний метод використано для опису можливостей і засобів інтернет-ресурсів та навчальних платформ. Для з'ясування думки студентів було використано метод

анкетування та інтерв'ю. Квантативний метод – для формування статистики на основі опитування студентів.

Результати дослідження та дискусії. Значна кількість учителів в Україні на час оголошення карантину в березні 2020 року була не готова використовувати інтернет-ресурси для проведення занять. Згідно з опитуванням понад 180 тисяч респондентів, проведеним навесні Державною службою якості освіти України, під час дистанційного навчання наприкінці 2019-2020 н.р. понад 40% вчителів надсилали перелік параграфів підручника та вправ на самостійне опрацювання і лише 18% проводили уроки онлайн [4].

Така ситуація пов'язана з недостатньою підготовкою вчителів до використання інформаційних технологій у професійній діяльності.

Досвіду використання технологій дистанційного навчання, за вже згаданим опитуванням, не мали 57 % вчителів.

Нині ситуація кардинально не змінилася. Незважаючи на адаптивний карантин і зонування в Україні, школи продовжують працювати офлайн, в тому числі через брак можливості забезпечити повноцінне навчання в умовах дистанційної освіти.

Такий стан справ зумовлює потребу формування належної інформаційно-комунікаційної компетенції вже на рівні педагогічних ЗВО.

У науковій літературі ІКТ-компетентність визначають як здатність вчителя орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати інформаційно-комунікаційні технології відповідно до освітніх потреб

і вимог сучасного високотехнологічного суспільства [2].

Сучасні інформаційні технології дають змогу вдосконалювати методи й засоби навчання та моделювати новий освітній простір відповідно до вимог сучасного суспільства, інтегруватися в європейське та світове освітнє середовище. Б. Гордійчук стверджує: «ІКТ й набір одночасно породжуваних ними і, що забезпечують їх, комп'ютерних засобів, утворюють якісно нову інформаційно-комп'ютерну систему, для якої специфічного значення набуває інформаційно-комп'ютерна підготовка» [1, с.83].

Проблеми опанування інформаційно-комунікаційних технологій майбутніми вчителями, і особливо вчителями-філологами, є надзвичайно актуальними. Саме вчителі гуманітарних дисциплін найчастіше не використовують під час уроків засоби ІКТ. Тому, викладаючи філологічні предмети студентам, варто застосовувати нові технології, щоб, по-перше, забезпечити якісну фахову підготовку майбутніх педагогів-філологів, а по-друге, продемонструвати їм можливості сучасних мережевих та програмних засобів навчання.

Крім цілеспрямованих освітніх занять з інформаційних технологій, необхідні навички в студентів можна формувати за допомогою різних засобів та прийомів навчання: під час онлайн-занять, наприклад, демонструвати можливості інтернет-ресурсів, різноманітних програм, за допомогою яких відбувається заняття, пропонувати студентам використовувати гугл-ресурси для виконання домашніх завдань, створювати групи в соцмережах та месенджерах для обміну інформацією тощо.

Студенти майже всіх українських ЗВО обізнані з можливостями навчальної платформи MOODLE, ресурси якої використовувалися й до 2020 року. MOODLE забезпечує ефективну реалізацію асинхронної форми дистанційного навчання, дає можливість контролювати проходження курсу студентом, тестувати його знання, забезпечувати необхідними навчальними матеріалами, однак це не може замінити безпосередньої взаємодії викладача та студента під час лекції чи семінарського заняття, тому для дистанційного навчання цього ресурсу не достатньо.

Роботу в MOODLE потрібно поєднувати з онлайн-заняттями (синхронною формою дистанційного навчання). Причому проведення онлайн-занять через Zoom, Google Meet або схожі платформи варто урізноманітнювати завданнями, які б водночас і стимулювали інтерес до навчального матеріалу в студентів, і сприяли

опануванню нових форм і методів роботи в педагогічному процесі за допомогою інноваційних засобів навчання.

Розробляючи модель пізнавальної діяльності студентів-філологів у ЗВО, в педагогічній практиці варто послуговуватися різноманітними інтернет-сервісами, програмами та низкою можливостей, які вони пропонують.

Наприклад, за допомогою платформи Google Forms можна проводити опитування, створювати вікторини, анкетування, тести у фото- та відеоформаті. Придумати інтерактивні вправи з різних предметів можливо з ресурсом LearningApps. За допомогою наявних в цій програмі макетів можна створювати завдання на відповідність, знання граматичних категорій, класифікацій, вставлення пропущених розділових знаків, слів тощо.

Google Sites допомагає створити власний сайт, на якому можна розмішувати фото, відео, текстові документи, презентації тощо. Цей ресурс також буде ефективний в проєктній діяльності студентів (наприклад, створення тематичного сайту, філологічного квесту тощо).

Мультимедійний ресурс Padlet надає можливість зберігати та спільно редагувати документи. Програма може бути «робочим столом» під час заняття. Викладач надає доступ до віртуальної стіни студентам, зазначаючи їхні електронні адреси, і це дозволяє останнім писати або модерувати цю дошку.

Інтерактивна програма Canva допомагає створювати різноманітний візуальний контент у вигляді презентацій, інфографіки, коміксів, логотипів, мемів. Є набір шаблонів, у яких можна змінювати колір, розміри зображення, розташування написів. Такі засоби ефективні як для подання нової інформації під час лекцій, так і для проведення тематичних практичних занять.

Онлайн-платформа iMindMap надає можливість створювати інтелеккарти. Сервіс працює в одному з режимів: фіксація ідей та думок, мозковий штурм, побудова інтелеккарти. Використання цієї платформи доречно під час проблемного викладу матеріалу, вирішення завдань у різноманітних кейсах, проведення мозкових штурмів зі складних лінгвістичних чи літературознавчих тем.

Equity Maps – дієвий інструмент для занять у формі дискусій, допомагає точно зафіксувати активність студента під час семінару, визначити його рівень активності, записує, скільки часу говорив сам викладач, дає йому змогу зрозуміти, кому зі студентів варто приділити

більше уваги. Програма чітко фіксує, коли слово переходить від одного учасника дискусії до іншого, із ким комунікували частіше, чийі думки викликали більший відгук в учасників дискусії. Усі ці дані формуються в статистику та записуються застосунком у вигляді графіків та діаграм.

Edpuzzle – програма, яка допомагає ефективно використовувати вже наявний навчальний контент (наприклад, з YouTube), перетворюючи відео на навчальний матеріал. Таке відео можна доповнювати своїми коментарями, опитуванням чи тестуванням. Також є можливість самостійно озвучити відео, записавши його переклад чи надавши пояснення до нього. Edpuzzle інтегрується з Google Classroom та Moodle.

Pocket – програма, яка збереже і впорядкує різні посилання, дозволить відкривати інтернет-сторінки навіть за відсутності зв'язку. Дуже корисна програма під час підготування навчального матеріалу, а також для швидкої демонстрації контенту web-сторінок з навчальною метою.

Bandicam і CamStudio – програми, за допомогою яких презентацію можна зберегти у відеоформаті, після чого демонструвати її студентам або розмістити в MOODLE для самостійного опрацювання.

Навчальну діяльність з елементами гри забезпечить опитування на базі навчальної платформи Kahoot, яка допоможе проводити інтерактивні заняття та перевірку знань студентів шляхом онлайн-тестувань. Відповіді фіксуються й відображаються на екрані у формі діаграми в режимі реального часу, також є можливість дізнатися, як відповідав кожен студент. Питання можна створювати самостійно або користуватися запропонованим банком питань. Для візуалізації питання можна користуватися банком зображень, додавати зображення до питань або використовувати їх як відповідь. Крім цього, є опція, яка дозволяє обмежувати час, відведений на відповідь.

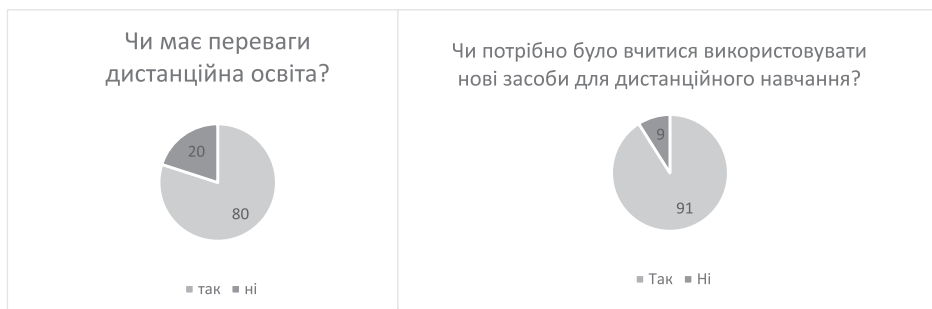
За допомогою новітніх засобів навчання підвищується рівень мотивації студентів до використання ІКТ, а також рівень пізнавального інтересу, поглиблюється розуміння корисності комп'ютерних засобів для освітнього процесу, формуються навички алгоритмізації навчальної діяльності.

Філологи в майбутньому будуть забезпечувати мовно-літературну освіту учнів шкіл, формуючи відповідні компетентності, тому доречно під час викладання для них фахових предметів у ЗВО використовувати інноваційні засоби навчання, практично

ілюструючи додаткові можливості мовно-літературного навчання. Крім ресурсів вищезгаданих програм, можна розмістити план лекції, практичного заняття на гугл-диску, пропонуючи ознайомитися із цією інформацією за посиланням. Використовуючи ресурси Google Meet, Google Classroom, запропонувати провести онлайн-урок для однокласників з певної теми (під час педпрактики чи на заняттях з методики викладання фахових дисциплін). Доречними будуть і групові проєкти: наприклад, створення тематичного сайту з правилами української орфографії, створення сторінки письменника в соцмережі, при цьому постами на цій сторінці можуть бути цікаві факти біографії, маловідомі твори письменника тощо.

У межах цього дослідження проведено опитування серед студентів магістратури факультету української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка в Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова щодо ефективності дистанційного навчання, особливостей впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес та використання пов'язаних із цим інноваційних засобів навчання, а також щодо покращення вмій і навичок роботи з інтернет-ресурсами, навчальними платформами.

В опитуванні взяли участь 50 респондентів. Більшість опитаних (80 %) погодилася, що дистанційна освіта має свої переваги: не потрібно нікуди їхати, можна навчатися в комфортній і звичній домашній атмосфері, освітня діяльність часто не регламентована, опрацьовувати навчальний матеріал можна в зручний час (асинхронна форма дистанційного навчання). Серед зазначеної кількості студентів майже всі (91 %) наголосили на актуалізації вже наявних та формуванні нових навичок роботи з комп'ютером, інтернет-ресурсами під час дистанційного навчання.

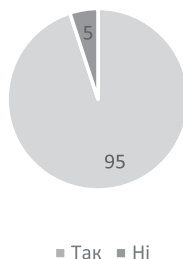
Незважаючи на значний відсоток студентів, які побачили переваги в дистанційній освіті, 62 % опитаних (31 особа) все ж таки надає перевагу навчанню в аудиторії, обґрунтовуючи свою відповідь тим, що процес безпосередньої взаємодії викладач-студент та студент-студент також є елементом навчання.

На питання «Чи використовують у ЗВО під час викладання фахових дисциплін інноваційні засоби навчання?» переважна більшість студентів (78 %) відповіла ствердно, однак назвати конкретні інноваційні засоби змогли не всі: називали в основному ресурсні можливості платформ MOODLE, Google Meet, Zoom, Google Classroom. І лише після того, як окремі студенти (5 осіб) озвучили свої відповіді, назвавши новітні засоби та ресурси навчання (Google Forms, **LearningApps**, **Google Sites**, Kahoot тощо), погодилися з їхньою думкою.

Майже всі студенти (95 %) переконані, що під час дистанційної роботи в них покращилися навички роботи з навчальними платформами та інтернет-ресурсами. Причому всі пов'язували це покращення з активним використанням інформаційно-комунікаційних технологій під час дистанційного навчання. Отже, щоденна практика сприяла формуванню ІКТ-компетенції майбутніх учителів.

На питання «Чи здатні ви самі змодельовати навчальний процес за допомогою ІКТ?» усі студенти відповіли ствердно, наголосивши при цьому, що мають гарні приклади використання ІКТ викладачами, тому вже розуміють, як можна ефективно використати інформаційні технології на практиці для реалізації навчальної мети.

Чи покращилися ваші навички роботи з інтернет-ресурсами та комп'ютерними навчальними програмами?

Висновки. Отже, використання інноваційних засобів навчання в умовах дистанційної освіти для ефективного навчання студентів-філологів закладів вищої освіти та формування в них ІКТ-компетенції має здійснюватися в кількох напрямках:

Використання різноманітних інтернет-ресурсів та навчальних програм під час викладання дисципліни.

Виконання домашніх, творчих завдань за допомогою ІКТ.

Використання мультимедіа під час викладання.

Організація самостійної та індивідуальної роботи студентів-філологів за допомогою інтернет-сервісів, навчальних платформ.

У сучасних умовах різноманітні інтернет-ресурси та програми варто розглядати як якісно нові засоби поширення знань. В умовах пандемії COVID-19 дистанційна освіта стала єдиним можливим засобом взаємодії викладача та студентів, а ІКТ-компетенція - обов'язковою складовою професійної компетенції педагога.

Слід також зауважити, що обізнаність українських студентів ЗВО з інформаційно-комунікаційними технологіями та застосування ними інноваційного інструментарію в навчальній діяльності забезпечить їх конкурентоспроможність на європейському рівні, сприятиме налагодженню взаємодії зі своїми однолітками з різних країн світу, стимулюватиме академічну мобільність, а значить і євроінтеграційні процеси в Україні.

Використання нових технічних засобів для підготовки вчителів-філологів значно поглиблює ефективність навчання, створює ґрунт для розкриття їх творчого потенціалу, вчить створювати оригінальний навчальний контент, ефективно взаємодіяти з іншими.

В Україні інноваційні засоби навчання потребують стандартизації, залишається також неврегульованим питання їх широкого впровадження в освітню галузь.

Динаміка розвитку нових інформаційних технологій та їх вплив на навчальну діяльність зумовлюють потребу подальших досліджень новітніх засобів навчання та їх можливостей у формуванні різних рівнів ІКТ-компетенції всіх учасників освітнього процесу.

References:

1. Гордійчук Б. Використання інформаційного освітнього середовища в навчальному процесі педагогічного вищого навчального закладу // Освітнє середовище для підготовки майбутніх педагогів засобами ІКТ [Текст]: [монографія] / [Р. С. Гуревич та ін.; за ред. проф. Р.С. Гуревича] ; Вінниц.

- держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. Вінниця : Рогальська І. О. [вид.], 2011. С.46-97.
2. Литвинова Л.Г. Інформаційно-комунікаційні компетентності вчителів загальноосвітніх навчальних закладів // Комп'ютер у школі та сім'ї. № 5. 2011. С.6-10.
 3. Петренко С. І. Формування ІКТ-компетентності майбутніх учителів математики у процесі фахової підготовки [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Петренко Сергій Іванович ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. Суми, 2018. 20 с.
 4. Половині старшокласників подобається дистанційне навчання //osvitoria.org. URL: <https://osvitoria.media/news/bilshosti-shkolyariv-vse-brakuyezhyvogo-spilkuvannya-z-uchytelyamy-ta-odnolitkamy/> (14.11.2020)
 5. Положення про дистанційне навчання: наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (14.11.2020).
 6. Теоретико-методологічні засади інформатизації освіти та практична реалізація інформаційно-комунікаційних технологій в освітній сфері України [Текст]: [колект.] монографія / [В. Ю. Биков та ін. ; наук. редкол.: В. Ю. Биков, С. Г. Литвинова, В. І. Лутовий] ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т інформ. технологій і засобів навчання. К.: Компрінт, 2019. 213 с.
 7. Шроль Т.С. Формування ІКТ-компетентності майбутніх учителів математики [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Шроль Тетяна Степанівна; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т вищ. освіти. Київ, 2017. 20 с.
 8. Яшанов С. М. Сучасні інформаційні технології в освіті [Текст] : навч.-метод. посіб. / С. М. Яшанов, М. С. Яшанов ; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. 157 с.
 9. Arvaj M., Härmäläinen R. Dialogicality in making sense of online collaborative interaction: A conceptual perspective //The Internet and Higher Education. Volume 48, January 2021. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1096751620300476> (14.11.2020).
 10. Bruggeman B., Tondeur Jo, Struyven K., Pynoo B. Garone A., Vanslambrouck S. Experts speaking: Crucial teacher attributes for implementing blended learning in higher education // The Internet and Higher Education. Volume 48, January 2021. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1096751620300488> (16.11.2020).
 11. Xu B., Nian-Shing Chen, Guang Chen Effects of teacher role on student engagement in WeChat-Based online discussion learning // Computers & Education. Volume 157, November 2020. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0360131520301548> (16.11.2020).

Transliteration of References:

1. Hordiychuk B. (2011) Vykorystannia informatsiinoho osvithnoho seredovyscha v navchalnomu protsesi pedahohichnoho vyshchoho navchalnoho zakladu // Osvitnie seredovyshe dlia pidhotovky maibutnikh pedahohiv zasobamy IKT [Tekst]: [monohrafiia] [The use of information educational environment in the educational process of pedagogical higher education institution // Educational environment for the training of future teachers by means of ICT [Text]: [monograph] / R.S. Gurevych ta inshi. Vinnytskiy derzh. ped. un-t im. M.Kotsiubynskogo. Vinnytsia: Rogalska I.O. [vyd.], 46-97. [in Ukrainian]
2. Lytvynova L.H. (2011) Informatsiino-komunikatsiini kompetentnosti vchyteliv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv [Teachers Information and communication competencies at secondary schools]// Kompiuter u shkoli ta simiyi. № 5, 6-10. [in Ukrainian].
3. Petrenko S. I. (2018) Formuvannia IKT-kompetentnosti maibutnikh uchyteliv matematyky u protsesi fakhovoi pidhotovky [Tekst] [Formation of ICT competence of future teachers of mathematics in the process of professional training [Text]]: Extended abstract of candidate's thesis 13.00.04. Sumy, 20 [in Ukrainian].
4. Polovyni starshoklasnykiv podobaietsia dystantsiine navchannia [Half of high school students like distance learning] //osvitoria.org. URL: <https://osvitoria.media/news/bilshosti-shkolyariv-vse-brakuye-zhyvogo-spilkuvannya-z-uchytelyamy-ta-odnolitkamy/> (14.11.2020)
5. Polozhennia pro dystantsiine navchannia: nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy 25.04.2013 № 466 [Regulations on distance learning: the Ministry of Education and Science of Ukraine order 25.04.2013 № 466]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (14.11.2020).
6. Bykov V. Yu., Lytvynova S. H., Luhovy V. I. (Ed.) (2019) Teoretyko-metodolohichni zasady informatyzatsii osvity ta praktychna realizatsiia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii v osvithnii sferi Ukrainy [Tekst]: [kolekt.] monohrafiia / [V. Yu. Bykov ta in. ; nauk. redkol.:] [Theoretical and methodological principles of education informatization and practical implementation of information and communication technologies in the educational sphere of Ukraine [Text]: [monograph]. Nats. akad. ped. nauk Ukrainy, In-t inform. tekhnolohii i zasobiv navchannia. K.: Kompyrnt, 213 [in Ukrainian].
7. Shrol T. S. (2017) Formuvannia IKT-kompetentnosti maibutnikh uchyteliv matematyky [Tekst] [Formation of ICT competence of future mathematics teachers [Text]]. Nats. akad. ped. nauk Ukrainy, In-t vyshch. osvity. Kyiv, 20 c. [in Ukrainian].
8. Yashanov S. M. (2014) Suchasni informatsiini tekhnolohii v osviti [Tekst] : navch.-metod. posib. [Modern information technologies in education [Text]: teaching method. way]. Nats. ped. un-t im. M.P. Drahomanova. Kyiv : Vyd-vo NPU im. M. P. Drahomanova, 157 [in Ukrainian].
9. Arvaj M., Härmäläinen R. (2021) Dialogicality in making sense of online collaborative

- interaction: A conceptual perspective // The Internet and Higher Education. Volume 48, January. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1096751620300476> (14.11.2020).
10. Bruggeman B., Tondeur Jo, Struyven K., Pynoo B. Garone A., Vanslambrouck S. (2021) Experts speaking: Crucial teacher attributes for implementing blended learning in higher education // The Internet and Higher Education. Volume 48, January. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1096751620300488> (16.11.2020).
11. Xu B., Nian-Shing Chen, Guang Chen (2020) Effects of teacher role on student engagement in WeChat-Based online discussion learning // Computers & Education. Volume 157, November. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0360131520301548> (16.11.2020).

The Author

Pidkaminna Lyudmyla
Candidate of Philological Sciences,
Senior Lecturer at the Department
of Ukrainian Stylistics,
National Pedagogical University
named after M.P. Dragomanov,
Kyiv, Ukraine
E-mail: p-lyudmila@ukr.net

Abstracts

ЛЮДМИЛА ПІДКАМІННА. Формування ІКТ-компетенції студентів-філологів за допомогою інноваційних засобів навчання в умовах дистанційної освіти. Статтю присвячено дослідженню процесів формування ІКТ-компетенції студентів-філологів за допомогою інноваційних засобів навчання в умовах дистанційної освіти. З'ясовано особливості інноваційних засобів навчання в процесі віддаленої роботи, вивчено їх вплив на формування ІКТ-компетенції студентів-філологів, проаналізовано взаємозв'язок між процесами використання інноваційних засобів навчання в освітній практиці та формування ІКТ-компетенції майбутніх учителів. У межах дослідження проведено опитування серед студентів щодо ефективності дистанційного навчання, особливостей впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес та використання пов'язаних із цим інноваційних засобів навчання, а також щодо покращення вмінь і навичок роботи з інтернет-ресурсами,

навчальними платформами. Використання інноваційних засобів для підготовки вчителів-філологів значно поглиблює ефективність навчання, створює ґрунт для розкриття їх творчого потенціалу, вчить створювати оригінальний навчальний контент, ефективно взаємодіяти з іншими.

Ключові слова: ІКТ-компетенція, інформаційно-комунікаційна компетенція, інформаційно-комунікаційні технології, студенти-філологи, інноваційні засоби навчання, дистанційна освіта, дистанційне навчання.

ЛЮДМИЛА ПИДКАМИННА. Формирование ИКТ-компетенции студентов-филологов с помощью инновационных средств обучения в условиях дистанционного образования. Стаття присвячена дослідженню процесів формування інформаційно-комунікаційної компетенції у студентів-філологів з допомогою інноваційних засобів навчання в умовах дистанційного освіти. Вияснюються особливості інноваційних засобів навчання в процесі віддаленої роботи, вивчається вплив цих засобів на формування інформаційно-комунікаційної компетенції студентів-філологів, аналізується взаємозв'язок між процесами використання інноваційних засобів навчання в освітній практиці та формування ІКТ-компетенції майбутніх учителів. В межах дослідження проведено опитування серед студентів про ефективність дистанційного навчання, особливостей впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес та використання зв'язаних з цим інноваційних засобів навчання, а також про покращення умінь та навичок роботи з інтернет-ресурсами, навчальними платформами. Використання інноваційних засобів для підготовки учителів-філологів значно посилює ефективність навчання, створює ґрунт для розкриття їх творчого потенціалу, вчить створювати оригінальний навчальний контент, ефективно взаємодіяти з іншими.

Ключевые слова: ИКТ-компетенция, информационно-коммуникационная компетенция, информационно-коммуникационные технологии, студенты-филологи, инновационные методы обучения, дистанционное образование, дистанционное обучение.

ŁUDMYLA PIDKAMINNA. Kształtowanie kompetencji informacyjno-medialnych studentów filologii przy pomocy innowacyjnych środków dydaktycznych w warunkach edukacji

zdalnej. Artykuł poświęcony jest badaniu procesów kształtowania kompetencji informacyjno-medialnych studentów filologii przy pomocy innowacyjnych środków dydaktycznych w warunkach edukacji zdalnej. Wyjaśniono specyfikę innowacyjnych środków dydaktycznych w procesie pracy zdalnej, zbadano ich wpływ na kształtowanie kompetencji informacyjno-medialnych studentów filologii, przeanalizowano zależności między procesami stosowania innowacyjnych środków dydaktycznych w praktyce edukacyjnej a kształtowaniem kompetencji informacyjno-medialnych przyszłych nauczycieli. W ramach badania przeprowadzono ankietę wśród studentów na temat efektywności edukacji zdalnej, cech wprowadzania technologii informacyjno-medialnych do procesu edukacyjnego oraz wykorzystania związanych z nimi innowacyjnych narzędzi edukacyjnych, a także doskonalenia umiejętności pracy z zasobami internetowymi, platformami edukacyjnymi. Wykorzystanie innowacyjnych narzędzi w kształceniu nauczycieli filologii znacznie pogłębia efektywność nauczania, stwarza podstawę do ujawnienia ich potencjału twórczego, uczy tworzenia oryginalnych treści edukacyjnych, efektywnej interakcji z innymi.

Słowa kluczowe: kompetencje informacyjno-medialne, kompetencje informacyjno-komunikacyjne, technologie informacyjne i komunikacyjne, studenci filologii, innowacyjne środki dydaktyczne, edukacja zdalna, kształcenie na odległość.